

Zpráva o propadu šachty u Jezdovic, okr. Jihlava

Report on the pit slump near Jezdovice, Jihlava region

MAREK KRUTIŠ

Abstract:

The report informs about the situation created by a pit slump near Jezdovice, Jihlava region and deals with the present state of the preserved remains of silver ore mining in this locality.

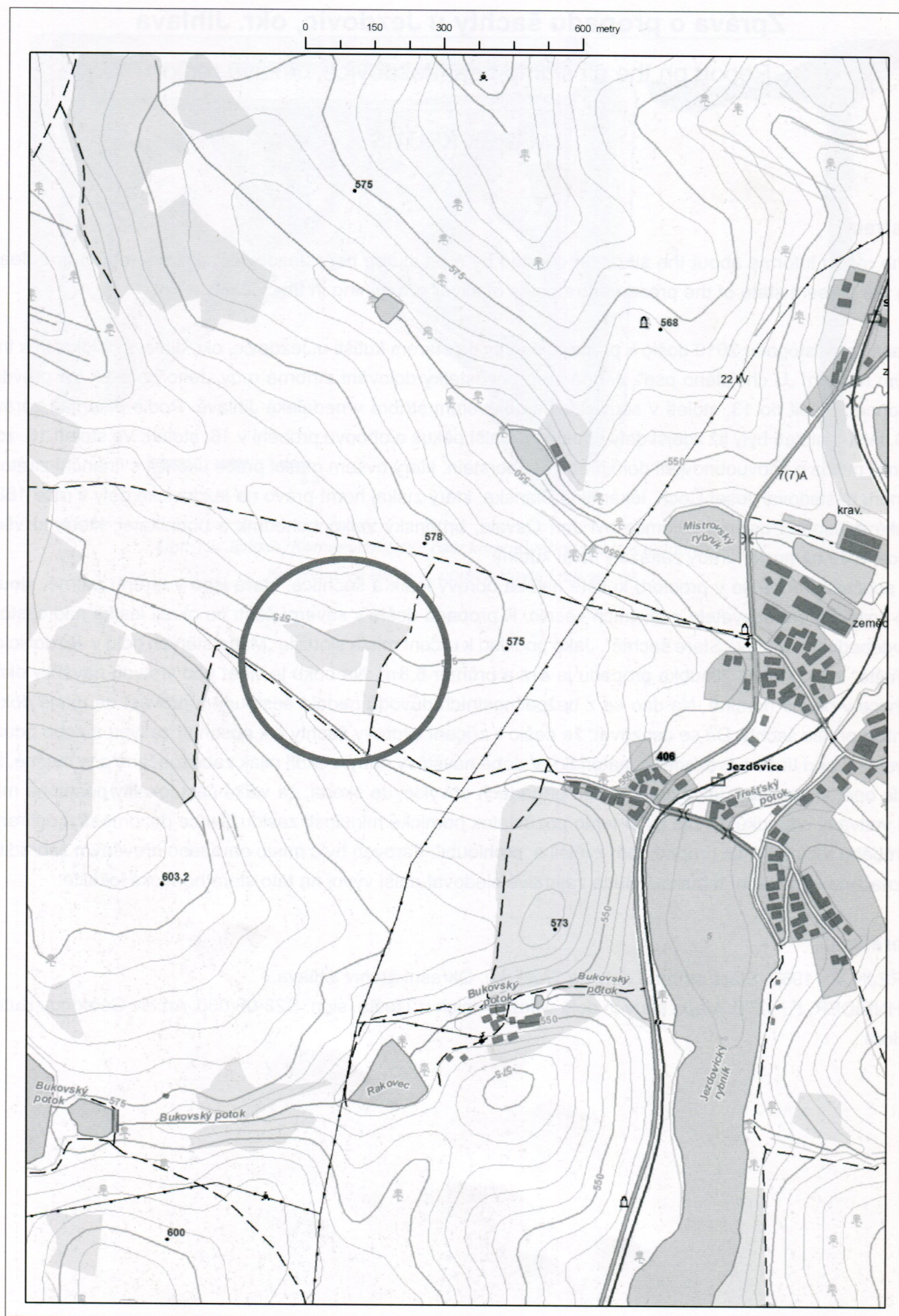
Začátkem listopadu 2010 došlo k propadu šachty na starém kutišti u Jezdovic, okr. Jihlava, v lokalitě s trávovým názvem „U chcíplého psa“. Jedná se o pozůstatky dolování stříbrné rudy. Jeho počátek lze pravděpodobně zařadit do 13. století v souvislosti s objevením stříbra v nedaleké Jihlavě. Podle písemné zprávy z 90. let 14. století byly již zdejší doly opuštěny. Další pokus o obnovu proběhl v 16. století. Ve století 18. zde podnikl pokus o znovuoobnovení dolů hrabě Herberstein, který ovšem musel práce ukončit s finanční ztrátou. Po něm následoval Josef Čech, lékárník z Blanska, který získal horní právo na jezдовické doly v roce 1885 a také neuspěl. Poslední zájemce byl Jan Osvald, brněnský velkoobchodník a podnikatel, kterému však v roce 1940 německé úřady zakázaly další kutání.

V současné době se v prostoru kutiště nalézá borový lesík a šachtice, které jsou v terénu patrné, slouží jako smetiště pro obyvatele z okolních vesnic. K propadu došlo v severní části na okraji lesíka nad cestou, pravděpodobně na tzv. „Staré šachtě“. Jako podklad k určení místa sloužila „Mapa starých dolů v Jezdovicích u Třeště“ z 18. století. Hloubka propadu je 4 m a průměr 6,8 m. Na boku je vidět pod vrstvou navážky okraj šachtice v pevné hornině. Na dno se z bezpečnostních důvodů nedalo sestoupit a provést na místě dokumentaci profilu šachty. Dá se usuzovat, že došlo k zřícení výdřevy šachty a k posunutí zásypu a nebo pouze k uvolnění pod tíhou navezeného materiálu. V době návštěvy nebylo okolí nijak zabezpečené a je možné, že dojde opět k zasypání, jak bývá v těchto případech obvyklé. Je škoda, že velká část lokality postupně mizí pod vrstvami odpadků. Určitě by si tento pozůstatek hornické minulosti zasloužil více pozornosti a ochrany. V průběhu roku 2011 se propad opět zvětšil a prohloubil. Zároveň bylo místo ohrazeno dřevěným zábradlím a označeno informační tabulkou. Bude zajímavé sledovat další vývoj na této staré hornické lokalitě.

Literatura:

ŠTREJN, Z., 1966: Staré stříbrné doly na Třeštsku. Okresní archiv Jihlava.

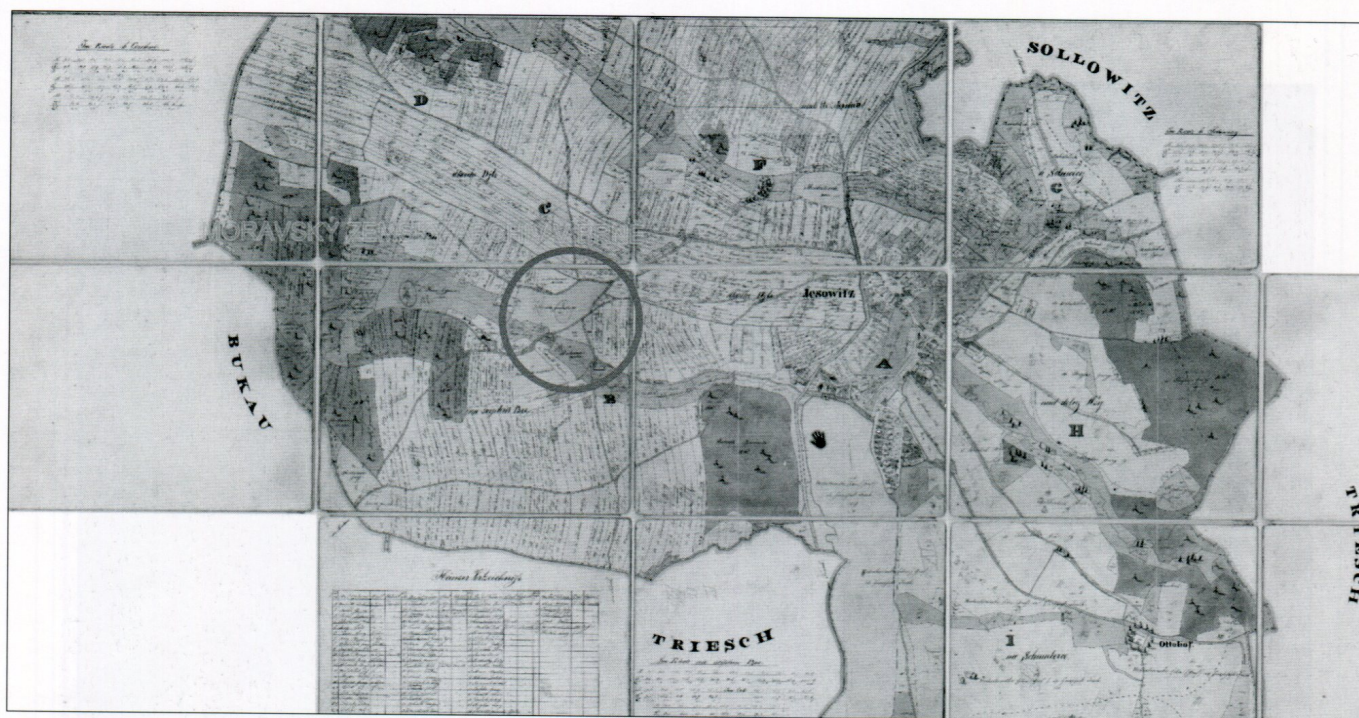
SCHNEIDER, F., 1779: Mapa starých dolů v Jezdovicích u Třeště, sign. S23-06/030, Archiv Geofondu Kutná Hora.

Obr. 1: Jezdovice, traťový název „U chciplého psa“, pozůstatky po dolování. Mapový podklad: www.mapy.cz.

Obr. 2: Poloha propadlé šachty na ortofotomapě. Mapový podklad: www.mapy.cz.

Obr. 3: Indikační skica k. ú. Jezdovice s vyznačeným propadem. Moravský zemský archiv v Brně; www.mza.cz.

Obr. 4: Pohled na šachtu z východní strany. Foto Marek Krutiš.

Obr. 5: Detail propadu. Foto Marek Krutiš.

Obr. 6: Okraj šachty s navázkou komunálního odpadu. Foto Marek Krutiš.